

El Museu de la Ferreria de Pi, el més petit de la Cerdanya

Un audiovisual ens explica els secrets d'aquest ofici que es practicava a la Vall de Pi fins no fa tants anys però que, amb la irrupció de la maquinària de motor, ja no té raó de ser. **Per Núria Boltà.**

El mes de març del 2010 es va inaugurar un dels més joves museus de Cerdanya: el Museu de la Ferreria de Pi (municipi de Bellver de Cerdanya).

Potser seria molt agosarat dir que possiblement el Museu de la Ferreria sigui el més petit del món, però no n'hi deu faltar gaire. No obstant això, no hi manca de res. Al seu interior podrem observar-hi les eines de ferrer- *tallacascos, tallaungles, estenalles, botavant*...-la recreació del seu entorn de treball amb els elements imprescindibles, mostres de diferents tipus de ferradures, especialment les de vaca i bou no tan conegudes pel públic de ciutat, una figura a escala natural que representa el ferrer en plena feina i les brases del foc «enceses» per a tenir el ferro ben roent.

Un audiovisual ens explica els secrets d'aquest ofici que es practicava a la Vall de Pi fins no fa tants anys però que, amb la irrupció de la maquinària de motor, ja no té raó de ser.

Al porxo de l'entrada hi podem observar una completíssima i ben conservada gàbia de ferrar bestiar, sobretot, vaques i bous, però també mules, rucs i algun cavall. Als que no hem viscut de prop el món de la pagesia, se'ns pot fer una mica estrany que els cavalls no fossin els primers en el rànquing d'animals ferrats en aquesta antiga ferreria.

Tot té una explicació: el cavall és un animal de potència moderada que no és apte per a llaurar segons quin tipus de terra quan la composició d'aquesta és massa dura i feixuga de treballar. Quan es dona aquesta circumstància, la vaca i el bou són animals de tir més apropiats perquè són més forts i resistents que el cavall a l'hora de desterrossar un camp.

A l'entrada del museu hi ha un monòlit on s'hi ha marcat els camins de les rodalies de Pi que formaven l'anomenada Ruta de la Ferreria i que es pot recórrer en una agradable passejada. És un circuit senyalitzat d'uns 10 km que abasta els pobles de Olià, Nèfol i Cortariu.

L'horari del minúscul museu és il·limitat: obert les 24 hores del dia, els set dies de la setmana i els 365 dies de l'any.

Hom es pot preguntar com és possible l'existència i l'oferta d'aquest petit museu on l'enginy i la creativitat hi han tingut molt a veure. L'explicació sempre va a parar al mateix: perquè al darrere hi acostuma a haver homes i dones que s'estimen les seves arrels i volen deixar testimoni del que fou el seu espai vital, és a dir, d'allò que, entre altres elements, ha conformat la seva identitat cultural.

En aquest cas, l'impulsor en va ser el Sr Joan Capdevila, actual alcalde de Pi (malgrat que el poble està agregat al municipi de Bellver de Cerdanya) qui, juntament amb la complicitat de veïns i veïnes i les institucions pertinents (en aquest cas la Diputació i la Generalitat), van tirar endavant aquest projecte que, a manca de majors possibilitats econòmiques, la imaginació i el bon gust hi van aportar l'imprescindible.

Gràcies a uns grans finestrals es pot observar l'interior de l'estança. Accionant un piu, situat a la part alta de la finestra que dóna al porxo, s'engega l'audiovisual que es projecta en una paret del taller on es mostren imatges retrospectives de la vida de la vall i els darrers ferrers que hi treballaren, acompanyades d'una explicació perfectament audible des de fora. Al mateix temps, el taller i les brases del foc s'il·luminen la qual cosa permet que la visita pugui fer-se a qualsevol hora del dia. Tot és gratuït.